

Programförklaring Kanalstaden

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Diarienummer: 2012/0452-259
2017-02-07

Innehållsförteckning

Kanalstaden - en stad vid vatten	3
Mötesplatser vid vatten.....	4
En vacker stadsdel för alla	5
En stad i rörelse.....	6
Varumärket Kanalstaden.....	7
Fortsatt utredning.....	7

Österåkers Kanalstad - en stad vid vatten

Kanalstaden planeras bli en stadsdel präglad av vattenmiljöer som knyter an centralorten Åkersberga med skärgården.

Strukturskiss för Kanalstaden, antagen 2016-01-11.

Kommunens översiktsplan och en fördjupad översiktsplan för Täljöviken beskriver en översiktlig inriktning för området för Kanalstaden. Därefter har grundförutsättningar, förslag på innehåll och genomförande utretts vidare och den 11 januari 2016 antogs en strukturskiss för Kanalstaden. I strukturskissen redovisades följande fyra mål:

- Småstaden i skärgården
- Ett rikt fritidsliv och rekreation
- En grön och hållbar stad vad gäller lösningar för energi och klimatpåverkan
- En god livsmiljö för alla

Kommunen har i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan formulerat en övergripande inriktning för kommunens långsiktiga utveckling. Inriktningen syftar till att konkretisera vision 2020:

”Österåker ska vara länets mest attraktiva skärgårdskommun, som flest väljer att flytta till, bo och verka i, starta företag i samt besöka – en skärgårdskommun i världsklass. Österåker ska präglas av framtidstro, mångfald och öppenhet.”

Denna inriktning konkretiseras vidare med följande fem punkter, vilket också behöver vara vägledande för en planläggning inom Kanalstaden.

- **Österåker är en attraktiv skärgårdskommun**
Att flytta till, bo i, verka i och besöka. Vi har en levande småstad, landsbygd och skärgård med öar, hav och fantastisk natur. Vi är en viktig port till Stockholms skärgård – ett läge som vi tar vara på!
- **Österåker är en expansiv skärgårdskommun**
Vi har en befolkning på 70 000 – 75 000 invånare år 2040. Skolor, vård, omsorg, bostäder, arbetsplatser, kultur och fritid utvecklas i takt med befolknings-tillväxten. Vi växer för att: - ge människor möjligheter att leva ett gott liv, att vara kreativa och verksamma – besökare och företagare ska trivas i Österåkers kommun – bidra till att behovet av bostäder i regionen tillgodoses samt – skapa ett starkare och mer resurseffektivt samhälle som understödjer kollektivtrafik och service. Här välkomnas företag att etablera sig och det finns ett engagemang för att utveckla det lokala näringslivet.

- **Åkersberga är en modern småstad**
Åkersberga erbjuder levande stadsmiljöer. Det finns mötesplatser och aktiviteter för alla, dag- och kvällstid året om. Det finns hållbara transportsystem, attraktiva och trygga offentliga platser, grönområden och grönstråk samt tydlig koppling till skärgården. Åkersberga erbjuder en variation av bostäder, arbetsplatser och service och det finns goda möjligheter att tillgodose sina behov lokalt.
- **Österåker är en kommun i Stockholmsregionen med tydlig identitet**
Vi bevarar och tillvaratar kommunens värden och styrkor och ser utvecklingsmöjligheter för framtiden.
- **Österåker utvecklas hållbart**
Till 2040 har en omställning skett till ett mer hållbart samhälle utifrån översiktsplanens mål och de lokala miljömålen.

Vid arbetet med inriktningsmålen genomfördes en medborgardialog där bland de vanligaste synpunkterna var att utveckla gång och cykelvägar samt att utveckla kollektivtrafik både på land och i skärgården. Andra vanliga synpunkter var att utveckla centrum och andra mötesplatser, få en ny blandad bebyggelse och en bevarad natur.

Programförklaringen avser därför att utifrån strukturskissens mål och arbetet med kommunens inriktningsmål lyfta följande fyra områden:

1. Mötesplatser vid vatten
2. En vacker stadsdel för alla
3. En stad i rörelse
4. Varumärket Kanalstaden

Mötesplatser vid vatten

- **Hamn;** Det kanalstaden kan tillföra Åkersberga av störst betydelse är ett centralt läge i Trälhavet och därmed en bättre anknötning till skärgården. En grundsten i kanalstadens utveckling blir därför en centralt belägen brygga i Tunaviken för kollektivtrafik. En nära ansluten gästhamn, sjötaxi och andra marina verksamheter samt sommarbåtplatser är viktiga delar som ska inrymmas i Kanalstaden.

- **Kanaler;** Med hjälp av Trälhavet, Åkerströmmen samt andra avrinningsområden kan det tillskapas en unik modern blandstad med nya kanaler i stadsstrukturen. Dessa utgör attraktiva inslag i stadsrummet där människor vill uppehålla sig samtidigt som de har en funktion för dagvattenhanteringen och transporter.
- **Parker och strandpromenader med vattenkontakt;** Parker med kontakt mot vattenområden eller annat vatteninslag, t.ex. badplats, tillsammans med sammanhängande stråk utefter Kanalstadens vattenmiljöer.
- **Långhundraleden, Biskopstuna och Björnungsskogen;** Ett rikt utbud av friluftsliv, kultur och konst ska skapas knuten till platsens unika läge vid vattnet och Åkerströmmens utlopp.

En vacker stadsdel för alla

- **Gestaltning;** Kanalstaden ska innehålla en kvartersstruktur där det offentliga rummet är viktigt för en levande stadsdel. Gaturummet ska vara anpassade till skalan på angränsande bebyggelse, användning och funktion. Stor vikt läggs också på bebyggelsens gestaltning och variationen. Olika upplåtelseformer ska eftersträvas för att uppnå en stadsdel för alla under livets alla skeden. Enligt strukturskissens redovisade gestaltungsprinciper ska karaktären av småstad och trädgårdsstad betonas.
- **Tät sammanhållen bebyggelse;** En sammanhållen och tätare bebyggelse är bättre ur hållbarhetsaspekt. Det finns också utrymme för fler bostäder än det som angivits i strukturskissen. Men detta innebär också större ytor till natur, parker, vägar samt fler skolor, förskolor och kreativa parkeringslösningar mm. En balans mellan dessa intressen ska vägas samman i den fortsatta planläggningen.
- **Grön- och blåstruktur;** I den fördjupade översiktplanen för Täljöviken redovisade grönstråk tillsammans med den tätortsnära skogen Björnungsskogen blir av stor betydelse för kanalstadens natur och friluftsliv. Även mötesplatser som torg, områdesparker, fickparker mm blir av betydelse för detta område. I planläggningen bör grönytefaktorerna arbetas fram tillsammans med markägare med målet att uppnå en hållbar stadsdel.
- **Energieffektiva byggnader;** Planförslagen ska utformas för ett hållbart byggande som uppmuntrar till en ny teknisk utveckling.

En stad i rörelse

- **Trafikslag med samma villkor;** Gatorna är utformade utifrån de olika trafikslagens behov. I stadsdelen finns trivsamma gågator, gena snabbcykelstråk, en tydlig och framkomlig sträckning för kollektivtrafik samt ett vägnät för godstrafik och personbilstrafik. Gemensamma bilpooler ska utvecklas (för de som behöver gör att få äger egen bil i stadsdelen).
- **Kollektivtrafik på land och på vatten;** Det finns en tydlig koppling till både Åkers Runö och Åkersberga station och i stadsdelen är det samma avstånd till en busshållplats som till en parkeringsplats. Den kollektivtrafik som planeras har ett stråk där framkomligheten är säkrad, busstråket är också en del av stadsdelens gröna profil då plantering och växtlighet följer samma linje som ett trevligt inslag i stadsmiljön och bidrar till stadsdelens lunga.

Kanalstaden blir Åkersbergas port ut i skärgården. Kajen får en viktig funktion för persontransporter ut i skärgården och även en bytespunkt till kollektivtrafik på land. Härifrån och till Åkersberga station ska kollektivtrafik ske med hög turtäthet. Fler av kommunens invånare får en enklare väg ut till vår skärgård samtidigt som många skärgårdsbor får en bättre koppling till kommuncentra.

- **Gång och cykelstråk;** Det finns flera gator och trivsamma stråk för gående. Cykelvägnätet är gent och väl dimensionerat och vid viktiga målpunkter i stadsdelen finns cykelparkeringar i nära anslutning.
- **Teknisk utveckling;** En småskalig och tät karaktär ska också prägla infrastrukturen i området samtidigt som närhet och täthet ställer krav på tekniska innovationer. Nya alternativ av färdmedel för kollektivtrafik ska utredas i samband med planläggning av området.

Varumärket Kanalstaden

För Kanalstaden vill kommunen tidigt skapa en tydlig identitet och varumärke. Kommunen vill därför utveckla kommunikationen med följande tre inriktningar.

- **Medborgare;** Boende och besökande i kommunen.
- **Lokala intressenter;** Befintligt näringsliv, organisationer och föreningar.
- **Nya intressenter;** Regionalt och nationellt näringsliv och framtida boende.

Fortsatt utredning

Som underlag till denna programförklaring har Samhällsbyggnadsförvaltningen genomfört samråd med olika verksamhetsområden inom kommunens organisation samt med markägare till den större fastigheten inom västra delen av kanalstaden.

Förutom det underlag som ingår vid framtagandet av varje enskild detaljplan behövs följande utredas för hela Kanalstaden.

- Tidigt framtagande av strategier för en övergripande kommunikation.
- Koppling till Åkersberga centrum till ett gemensamt centralt område. Inklusivt övergripande kultur-, handels- och näringslivsanalys.
- Båtuppläggningsplatser kan inte integreras i en stadsmässig miljö och en ny lokalisering behöver hittas.
- Ingå i ett nätverk för hållbart samhällsbyggande.
- Utredning turism.
- Grönstrukturanalys. Med landskapsanalys och mötet med havet.
- Behov och placering av skolor, förskolor samt idrotts- och fritidsanläggningar.
- Marinarkeologisk utredning och analys
- Trafiknätsanalys, kostnad infrastruktur
- Utredning om båtar, bryggor och kanaler i tätbebyggd miljö.
- Stadsmiljöanalys.
- Avfallshantering
- Geoteknik med markstabilitet, masshantering, höjdsättning, ledningssystem.
- Särskilda skäl till upphävande av strandskydd
- Föroreningar i mark och sediment.
- Övergripande dagvattenutredning